

Dato 6. september 2018
Saksnr.: 201808408-2
Saksbehandler Toril Hogstad

Saksgang
Kommunalutvalget
Formannskapet

Møtedato
18.09.2018
26.09.2018

Høringsuttalelse - Styrking av aktivitets- og redegjøringsplikten på likestillingsfeltet

Sammendrag

Barne- og likestillingsdepartementet har sendt forslag til styrking av aktivitets- og redegjøringsplikten i den nye diskrimineringsloven på høring, med høringsfrist 5. oktober. Forslaget er en oppfølging av anmodningsvedtak nr. 119 (2016-2017), der «Stortinget ber regjeringen bevare aktivitets- og redegjøringsplikten, samt styrke den ved å følge opp Skjeie-utvalgets anbefalinger til endringer, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte med en sak om dette.»

Departementet ber i høringsbrevet spesielt om tilbakemelding på tre ulike forslag til modell for å styrke aktivitets- og redegjøringsplikten. Videre ønskes tilbakemelding på departementets forslag til endringer i lovverket i tråd med modellen departementet anbefaler, samt forslag til ansvarlig instans for veiledning og kontroll når det gjelder aktivitets- og redegjøringsplikten.

De foreslåtte endringene i lovverket går spesielt ut på å konkretisere aktivitetsplikten og utvide redegjøringsplikten i gjeldende lovverk, og angår både offentlige myndigheter, private foretak og arbeidsgivere.

Kristiansand kommune har jobbet systematisk med likestilling og mangfold i svært mange år, og ser verdien av en konkretisert og utvidet aktivitets- og redegjøringsplikt som gjelder både for offentlige myndigheter og privat sektor.

Rådmannen vil i høringsuttalelsen hovedsakelig uttale seg om forslagene som angår offentlig sektor og arbeidsgiverrollen.

Forslag til vedtak

[Formannskapet støtter forslagene til styrking av aktivitets- og redegjøringsplikten på likestillingsfeltet som framgår av saksframstillingen.](#)

Ragnar Evensen
Rådmann

Terje Lilletvedt
Teknisk direktør

Vedlegg:

Høringsbrev fra Det kongelige barne- og likestillingsdepartement
<http://kk-p360-web/GetFile.aspx?fileId=17339419&redirect=true>

Høringsnotat: «Styrking av aktivitets- og redegjørelsesplikten på likestillingsområdet»
<http://kk-p360-web/GetFile.aspx?fileId=17339421&redirect=true>

Likestillings- og diskrimineringsloven
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-16-51>

Bakgrunn for saken

Barne- og likestillingsdepartementet har sendt forslag til styrking av aktivitets- og redegjørelsesplikten i den nye diskrimineringsloven på høring, med høringsfrist 5. oktober. Forslaget er en oppfølging av anmodningsvedtak nr. 119 (2016-2017), der «Stortinget ber regjeringen bevare aktivitets- og redegjørelsesplikten, samt styrke den ved å følge opp Skjeie-utvalgets anbefalinger til endringer, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte med en sak om dette.»

Departementet ber i høringsbrevet spesielt om tilbakemelding på tre ulike forslag til modell for å styrke aktivitets- og redegjørelsesplikten. Videre ønskes tilbakemelding på departementets forslag til endringer i lovverket i tråd med modellen departementet anbefaler, samt forslag til ansvarlig instans for veiledning og kontroll når det gjelder aktivitets- og redegjørelsesplikten.

Rådmannen vil i høringsuttalelsen hovedsakelig uttale seg om forslagene som angår offentlig sektor og arbeidsgiverrollen.

Tre modeller for likestillingsarbeidet

Departementet presenterer følgende tre forslag til modeller for å styrke aktivitets- og redegjørelsesplikten:

- Modell 1 – Likestillingsarbeid som en del av virksomhetens samfunnsansvar
- Modell 2 – Likestillingsarbeid som en del av HMS-arbeidet
- Modell 3 – Likestillingsutvalg i virksomheter

Barne- og likestillingsdepartementet anbefaler samfunnsansvarsmodellen. Denne danner grunnlag for forslagene i høringsnotatet til lovendringer når det gjelder offentlige myndigheter, arbeidsgivere, regnskapspliktige foretak og hvem som skal ha kontrollansvar.

Aktivitets- og redegjørelsesplikten

De foreslåtte endringene går spesielt ut på å konkretisere aktivitetsplikten og utvide redegjørelsesplikten i gjeldende lovverk, og angår både offentlige myndigheter, private foretak og arbeidsgivere.

Det foreslås at offentlige myndigheter, i årsberetningen, skal dokumentere den faktiske tilstanden, samt redegjøre for hva de skal gjøre for å integrere hensynet til likestilling i sin daglige drift, og i forhold til sine interessenter og samarbeidspartnere. Videre skal det redegjøres for hvordan virksomheten arbeider med å omsette prinsipper, prosedyrer og standarder for likestilling til handling. Resultatene av arbeidet skal vurderes, og det skal opplyses om forventninger til arbeidet framover. Offentlige myndigheter og arbeidsgivere skal være spesielt oppmerksom på sammensatt diskriminering og forebygging av seksuell trakassering og kjønnsrelatert vold.

Ansvar for veiledning og kontroll

Det foreslås at Likestillings- og diskrimineringsombudet får ansvaret for veiledning og kontroll av virksomhetenes oppfølging av aktivitets- og redegjørelsesplikten.

Vurderinger

Modell

Barne- og likestillingsdepartementet anbefaler samfunnsansvarsmodellen som grunnlag for likestillingsarbeidet. Likestillingsperspektivet vil etter denne modellen, for både private og offentlige virksomheter, være relevant både i arbeidsgiverrollen, i forhold til brukere/innbyggere/kunder og samarbeidspartnere, og som aktører i samfunnet. En slik modell tydeliggjør at likestilling og ikke-diskriminering angår hele samfunnet.

For Kristiansand kommune sin del harmonerer samfunnsansvarsmodellen med kommunens vedtatte metodikk, nedfelt i kommunens strategi for likestilling, inkludering og mangfold 2015-2022 «Det er mennesker det handler om!» Dette er beskrevet i kapitlet om likestillingsintegrering på side 12: *«Arbeidet med likestilling, inkludering og mangfold i Kristiansand kommune skal være en naturlig del av hele virksomheten. Innsatsen for å fremme likestilling og motarbeide diskriminering er en del av sektorenes, enhetenes og den enkelte medarbeiders ordinære arbeid. Ansvarer ligger hos lederne i linjen. Fagansvaret ligger hos den enkelte direktør. Lederne har ansvar for å fremme likestilling både når det gjelder det faglige innholdet i virksomhetene, forholdet til brukerne og til medarbeiderne.»*

Det er altså nedfelt i strategien at likestillingsperspektiver skal være en naturlig del av planlegging, strategiarbeid, budsjettering og analyser i kommunen, i tillegg til i tjenesteytingen og arbeidsgivervirksomheten.

For Kristiansand kommune sin del vil samfunnsansvarsmodellen dermed innebære at også de to andre foreslåtte modellene ivaretas gjennom kommunens strategi. HMS-arbeidet i kommunen skal jfr strategien omfatte likestillingsperspektivet. Jfr. Modell 3, har kommunen en administrativ ressursgruppe for likestilling og mangfold i tillegg til kommunens politiske likestillingsutvalg, Kommunalutvalget.

Rådmannen vurderer likestillingsarbeidet til å være et samfunnsansvar som angår alle kommunens roller, og at dette perspektivet også er relevant for andre virksomheter.

Rådmannen støtter departementets forslag til modell for likestillingsarbeidet.

Aktivitets- og redegjøringsplikt

Departementet foreslår en konkretisert aktivitetsplikt for arbeidsgivere og for offentlige myndigheter. Det foreslås at offentlige myndigheter og arbeidsgivere skal være spesielt oppmerksom på sammensatt diskriminering og forebygging av seksuell trakassering og kjønnsrelatert vold.

Aktivitetsplikten blir mer forpliktende siden det også foreslås en mer omfattende redegjøringsplikt enn i dag. Det foreslås at arbeidsgivere i alle offentlige virksomheter skal redegjøre i årsrapport for tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling, og for hva de gjør for å oppfylle aktivitetsplikten. I tillegg foreslås å innføre en omfattende plikt for offentlige myndigheter til å redegjøre for sin innsats når det gjelder likestilling også når det gjelder rollene som myndighetsutøver og som tjenesteyter.

For Kristiansand kommune sin del gjøres det allerede i dag en omfattende rapportering på likestillingsarbeidet i årsrapporten. Dette spesielt i rollen som arbeidsgiver og når det gjelder kjønn og etnisitet, men det rapporteres også på andre områder når det gjelder likestillingsperspektivet. Den vedtatte strategien for likestilling og mangfold, samt sertifiseringen som likestilt virksomhet (juni 2018) innebærer en forpliktelse for kommunen til å redegjøre for arbeidet som gjøres for å bli bedre på likestilling og inkludering, og hvilke resultater som oppnås.

Krav til redegjørelse for hva som i realiteten gjøres og hvilke resultater og endringer som eventuelt skjer, gjør selve likestillingsarbeidet mer forpliktende, og kan på sikt føre til mer effektivt likestillingsarbeid og bedre resultater i både private og offentlige virksomheter. Likevel vil rådmannen stille spørsmålsteget ved hvor detaljerte og konkrete reglene for virksomhetenes aktivitets- og redegjøringsplikt bør være. Kommunen henstiller til departementet om å avveie hvor detaljerte krav det er hensiktsmessig å stille, sett i forhold til virksomhetenes motivasjon og mulighet for å følge opp.

Rådmannen støtter departementets forslag om en konkretisert aktivitetsplikt og en mer omfattende redegjøringsplikt enn i dag for arbeidsgivere og offentlige myndigheter.

Ansvarlig instans for veiledning og kontroll

Departementet foreslår at Likestillings- og diskrimineringsombudet får ansvar for veiledning og kontroll av aktivitets- og redegjøringsplikten.

Det kan stilles spørsmål ved om samme instans bør ha ansvar for både veiledning og kontroll. I dag er dette fordelt mellom Likestillings- og diskrimineringsombudet og Diskrimineringsnemda. (Jfr Diskrimineringsombudsloven, i kraft 1.01.2018). Det er imidlertid ofte slik at erfaringen fra kontrollarbeidet kan gi verdifull og god kompetanse i veilederrollen, og vice versa, og rådmannen ser fordelene ved å samle dette ansvaret under Likestillings- og diskrimineringsombudet igjen.

Dersom forslagene i høringen blir vedtatt, vil veiledning og kontroll bli en svært omfattende oppgave, og det forutsettes at ombudet tilføres tilstrekkelig med ressurser til å utføre oppgaven.

Det vil også kunne gi virksomhetene verdifull støtte til oppfølging av aktivitets- og redegjøringsplikten om de regionale likestillingssentrene får økte ressurser, og dersom fylkeskommunenes veilederrolle når det gjelder samfunnsutvikling utvides til også å omfatte veiledning på likestillingsfeltet.

Rådmannen støtter forslaget om at Likestillings- og diskrimineringsombudet får ansvar for veiledning og oppfølging av aktivitets- og redegjøringsplikten.

Konklusjon

Rådmannen uttaler seg høringsuttalelsen hovedsakelig om forslagene som angår offentlig sektor og arbeidsgiverrollen.

Rådmannen vurderer likestillingsarbeidet til å være et samfunnsansvar som angår alle kommunens roller, og at dette perspektivet også er relevant for andre virksomheter. Rådmannen støtter departementets forslag til modell for likestillingsarbeidet.

Kristiansand kommune har jobbet systematisk med likestilling og mangfold i svært mange år, og ser verdien av en konkretisert og utvidet aktivitets- og redegjøringsplikt som gjelder både for offentlige myndigheter, arbeidsgivere og privat sektor. Rådmannen støtter forslaget til konkretisert aktivitetsplikt og utvidet redegjøringsplikt i årsrapport for offentlige myndigheter og arbeidsgivere.

Rådmannen støtter forslaget om at Likestillings- og diskrimineringsombudet får ansvar for veiledning og kontroll av aktivitets- og redegjøringspliktene.